

Skjøtselsnotat for Landøy, Lindesnes kommune, Agder

Anders Thylén / Solfrid Helene Lien Langmo / Maria K. Hertzberg / Alexander Nilsson

Skjøtselsnotat for Landøy, Lindesnes kommune, Agder

Forfattere: Anders Thylén / Solfrid Helene Lien Langmo / Maria K. Hertzberg

Publisert: 20.06.2022

Antall sider: 29 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Statsforvalteren i Agder

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Thylén, A., Langmo, S. H. L., Nilsson, A. og Hertzberg, M.K. 2022. Skjøtselsnotat for Landøy, Lindesnes kommune, Agder. Biofokus rapport 2022-056. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Gjengrodd kystlynghei sentralt på øya / Halvåpne partier på østre del av øya / noen steder kommer ny lyng etter rydding og brenning / Store eiker på vestre del / Oppslag av gran etter at det er ryddet. Foto: Thylén / Langmo / Hertzberg

Biofokus rapport 2022–056

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-091-5

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Skjøtselsnotat for Landøy i Lindesnes kommune er utarbeidet av Biofokus på oppdrag fra Statsforvalteren i Agder. Notatet gir faglig funderte anbefalinger for restaurering av deler av øya med tanke på å gjenskape kystlyngheiene i området. Notatet baserer seg på feltbefaring og intervjuer med skjøtselsansvarlig. På Landøy er det mange grunneiere som har et felles ønske om å åpne de gjengrodde beitemarkene og gjenoppta beite.

Ved registreringene i 2021 er mindre arealer registrert som kystlynghei, mens store deler av øya i dag mer er å regne som skog. Gjengroingsgraden på registrerte lyngheilokaliteter gjør at ingen av de oppnår mer enn verdien lokalt viktig – C etter DN-Håndbok 13, og er dermed ikke å regne som utvalgt naturtype med dagens tilstand. Denne rapporten er derfor ikke en fullstendig skjøtselsplan. Om videre skjøtsel og restaurering gjennomføres, bør planen revideres om fem år for å se om skjøtselstiltakene har hatt ønsket effekt. Rapporten er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og mot forvaltningen. Den omhandler naturgrunnlag, driften i området, samt at den beskriver konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokaliteten.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de registrerte naturtypene på Landøy. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase.

Biofokus takker Statsforvalteren ved Marie Bjelland for godt samarbeid i prosessen med skjøtselsplanen. Vi takker også skjøtselsansvarlig Per-Øyvind Tørresen for faktaopplysninger, god dialog og verdifulle innspill til notatet.

Oslo, 20. juni 2022

Anders Thylén

Sørøstre del av Landøy med lokalitet Kirkesteinen sett fra sør. Foto: Anders Thylén.

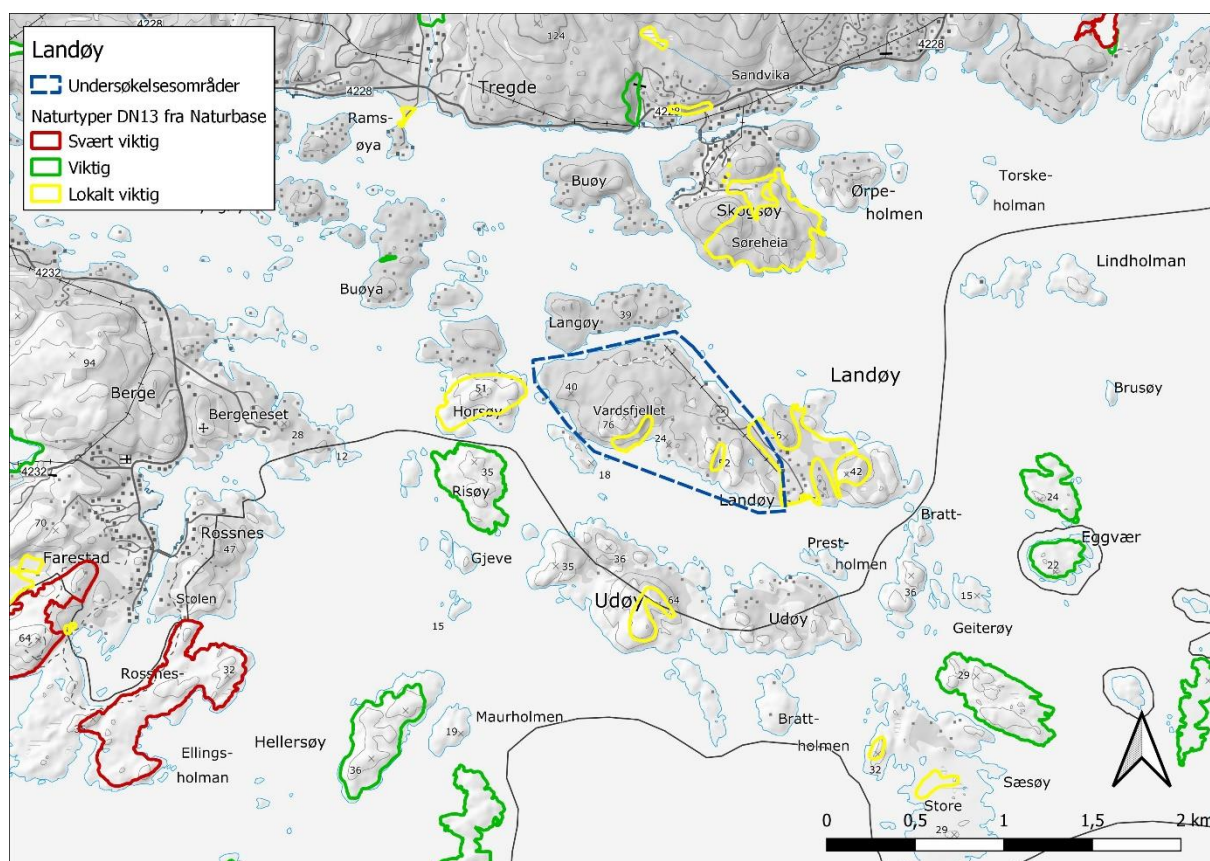
Innhold

1	Innledning	5
2	Status	6
3	Skjøtsel og restaurering	9
3.1	Mål for restaurering og tiltak.....	10
3.2	Restaurering	11
3.3	Skjøtsel.....	11
3.4	Oppfølging	13
4	Kilder	14
	Vedlegg.....	15
	Bilder	15
	Naturtypelokalitet(er)	18
	Retningslinjer for lyngsviing utarbeidet av SNO	27

1 Innledning

Biofokus har på oppdrag for Statsforvalteren i Agder kartlagt naturverdier på deler av Landøy i skjærgården utenfor Tregde i Lindesnes kommune som grunnlag for å lage skjøtselsplan for trua naturtyper. Feltarbeidet i 2021 ble utført i godt vær og gode undersøkelsesforhold den 22. juni. Undersøkelsene ble utført på en tid på året der en regner med å kunne fange opp de fleste relevante artsgrupper foruten beitemarksopp.

I Naturbase (Miljødirektoratet 2022) ligger fra tidligere fire registreringer av naturtyper på Landøy, men disse er gamle (fra 1999) og mangler beskrivelse. De består av to lokaliteter med gammel fattig edelløvskog (eikeskog), en med slåttemark og en med kystlynghei. De to sistnevnte omfatter innmarka øst på øya og heiene øst for disse, og disse delene av øya er ikke inkludert i de nye undersøkelsesområdene. Området som er undersøkt er den tidligere utmarka på sentrale og vestre deler av øya, vest for innmarka, se oversikt i figur 1. I Artskart (Artsdatabanken og GBIF Norge 2022) finnes spredte eldre registreringer av både karplanter, fugler, krypdyr og virvelløse dyr (insekter) innenfor området, men det ser ikke ut til å ha vært gjort noen systematiske undersøkelser på øya. Det er ikke eldre funn av rødlistede plantearter utover et funn av solblom (sterkt truet – EN) fra 1975, trolig helt øst på øya.

Figur 1: Undersøkelsesområdet dekker utmarka på Landøy. Eldre naturtyper etter DN-Håndbok 13 fra Naturbase vises.

Landøy ligger basert på (Moen 1998) i nemoral vegetasjonssone, og i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Berggrunnen består ifølge berggrunnskartet (NGU 2022a) båndgneis, men

også mindre linser med amfibolitt og biotittgneis forekommer. Løsmassene er for det meste tynt og usammenhengende humusdekke over berggrunnen (NGU 2022b). I enkelte søkk inngår i tillegg noe torv.

Data fra feltarbeidet er digitalt innsamlet ved hjelp av NiN-App utviklet kartlegging etter Miljødirektoratets instruks basert på NiN2 (heretter omtalt som MI) (Miljødirektoratet 2021). Lokalteter med kystlynghei er i tillegg vurdert etter DN-Håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) for å se om de kvalifiserer til utvalgt naturtype. Relevante artsfunn er lagt inn i Biofokus Artsfunnbase (BAB) slik at de vil fremkomme i Artskart.

2 Status

Landøy er historisk en del av kyst- og lyngheilandskapet i Søgne-Mandals-skjærgården, hvor store deler inngår i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. På mange av øyene var det beite med sau, mest sommer/høstbeite i mindre grad helårsbeite, fram til rundt 1960. Opphør av beite har sammen med hyttebygging og fragmentering av naturen over tid ført til at mange av øyene i området sakte men sikkert har grodd igjen med skog. På Landøy var det ifølge Per-Øyvind Tørresen (skjøtselsansvarlig for deler av øya) fortsatt beite med tamsau fram til rundt 2010, men kun med ca. ti dyr. Eldre flyfoto (1965) viser tydelig at det var langt mindre skog på Landøy for 50-60 år siden sammenlignet med i dag, se figur 2. Områdene øst, sentralt og sørvest på øya var åpent kulturlandskap og hei, mens områdene mot nordvest i større grad var dekket av skog. Gjengroingen har altså vært kraftig i denne perioden, med både lauv- og furuskog.

Figur 2: Landøy 1965. fra <https://kart.finn.no/>. Landskapet var vesentlig mer åpent enn i dag.

Ved kartleggingen i 2021 etter Miljødirektoratets instruks er det i undersøkelsesområdet registrert i alt 16 naturtypelokaliteter, se tabell 1 og figur 3. I de sentrale delene av øya er det kystlynghei som er registrert, mens det på vestre del i hovedsak er skoglokaliteter (rik edelløvskog/eikeskog og ospeskog).

Kystlynghei er vurdert som sterkt truet (EN), lågurt-eikeskog som sårbar (VU) og frisk lågurtedellauvskog som nær truet (NT) på Norsk rødliste for naturtyper fra 2018 (Artsdatabanken 2018b).

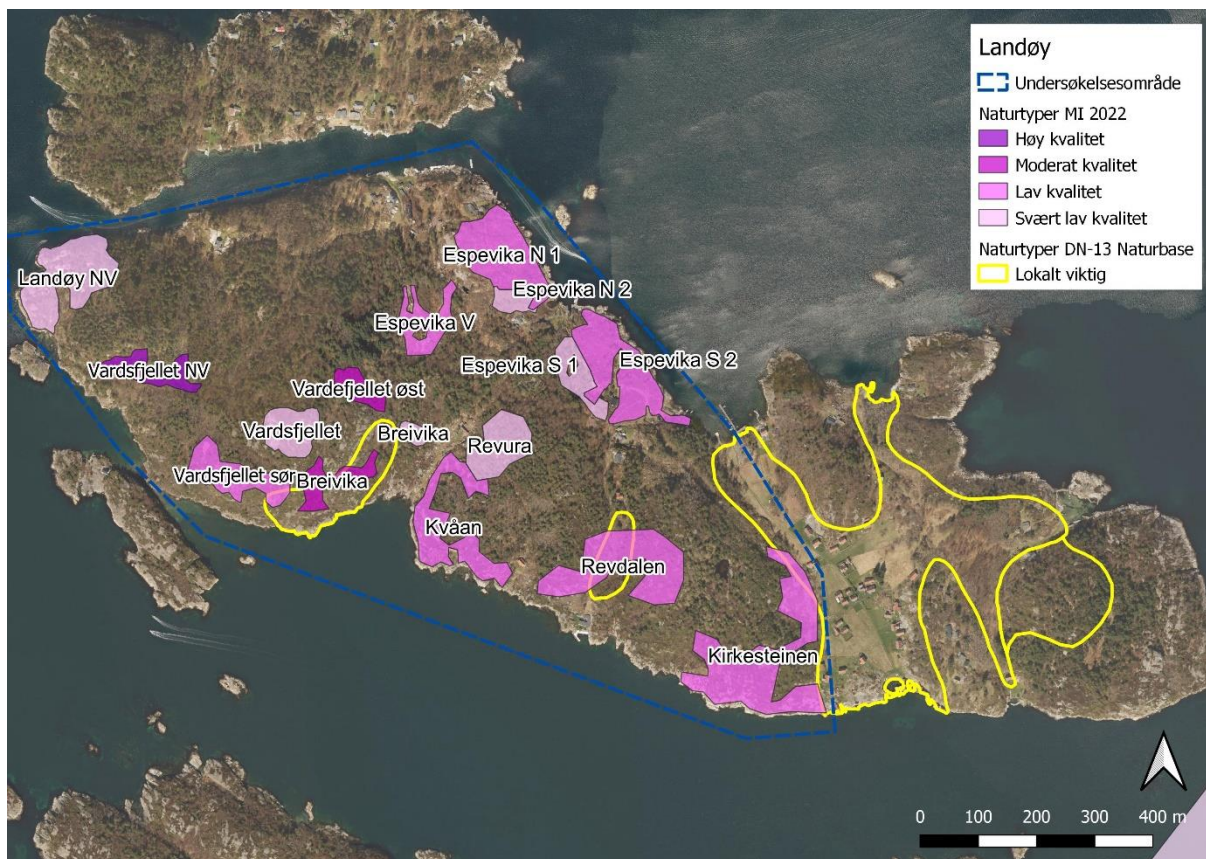
Tabell 1: Naturtypelokaliteter etter MI, kartlagt i 2021 innenfor undersøkelsesområdet på Landøy. Kun naturtyper som skal vurderes for utvalgt naturtype (kystlynghei) er verdivurdert etter DN-håndbok 13. I.v. = ikke vurdert.

NIN-ID	Områdenavn	Naturtype	Samlet kvalitet	DN13-verdi	Areal (daa)
NINFP2110018990	Kirkesteinen	Kystlynghei	Lav kvalitet	C-verdi	24,7
NINFP2110018993	Revdalen	Kystlynghei	Lav kvalitet	C-verdi	18,3
NINFP2110018992	Kvåan	Kystlynghei	Lav kvalitet	C-verdi	12,7
NINFP2110018994	Revura	Kystlynghei	Svært lav kvalitet	Ingen verdi	8,8
NINFP2110019015	Espevika S1	Kystlynghei	Svært lav kvalitet	Ingen verdi	5,2
NINFP2110019012	Espevika S2	Kystlynghei	Lav kvalitet	C-verdi	15,9
NINFP2110019014	Espevika N1	Kystlynghei	Lav kvalitet	C-verdi	15,1
NINFP2110019011	Espevika N2	Kystlynghei	Svært lav kvalitet	Ingen verdi	2,5
NINFP2110019013	Espevika V	Kystlynghei	Lav kvalitet	C-verdi	6,4
NINFP2110033170	Breivika Ø	Kystlynghei	Svært lav kvalitet	Ingen verdi	1,4
NINFP2110018991	Vardsfjellet øst	Gammel lågurtospeskog	Moderat kvalitet	I.v.	3,8
NINFP2110018989	Breivika	Lågurtteikeskog	Moderat kvalitet	I.v.	5,1
NINFP2110033171	Vardsfjellet	Kystlynghei	Svært lav kvalitet	Ingen verdi	6,8
NINFP2110033169	Vardsfjellet sør	Kystlynghei	Lav kvalitet	C-verdi	9,1
NINFP2110018963	Vardsfjellet NV	Frisk lågurtedellauvskog	Høy kvalitet	I.v.	5,4
NINFP2110018973	Landøy NV	Kystlynghei	Svært lav kvalitet	Ingen verdi	15,7

Naturtypelokalitetene er kvalitetsvurdert ut fra tilstand og naturmangfoldkvaliteter. De fleste kystlyngheilokalitetene sentralt på øya oppnår lav lokalitetskvalitet etter MI. Etter DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) vurderes disse lokalitetene som lokalt viktig (C-verdi). De mer gjengrodde lokalitetene, hovedsakelig mot vest, får svært lav lokalitetskvalitet etter MI. Disse delene vil også være de mest ressurskrevende å restaurere, og oppnår per i dag ingen verdi etter DN-Håndbok 13, da de er for gjengrodd med skog til å regnes som kystlynghei etter denne metodikken. **Da ingen av kystlyngheiene har mer enn C-verdi har de per i dag ikke status som utvalgt naturtype etter**

forskrift for utvalgte naturtyper. Ved restaurering vil det på sikt være mulig at flere av lokalitetene kan oppnå en slik kvalitet at de blir utvalgt naturtype. Områdene helt øst på øya, ved Østerheia-Dragodden, var ikke del av undersøkelsesområdet og er ikke undersøkt. Ut fra flyfoto kan en likevel anta at de østligste delene har tilsvarende kystlyngheikvaliteter som de kartlagte områdene, og trolig har potensial for å restaureres.

Verdien av lyngheiene på Landøy er i første rekke satt ut fra at deler av øya fremdeles har et visst restaureringspotensial som kystlynghei. Naturtypebeskrivelser etter MI og tilhørende verdivurdering etter DN-Håndbok 13 finnes som vedlegg til rapporten.

Figur 3: Naturtyper kartlagt på Landøy per 2022, MI-registreringer utført i 2021 og DN13-registreringer fra 1999 hentet fra Naturbase.

Naturen på Landøy domineres av fattige kystlyngheier (T34-C-4) og skrinn fattig furuskog. Fattig til svakt intermediært nakent berg mark inngår i mosaikk med heipartiene. Den fattige berggrunnen bidrar også til at vegetasjonen er forholdsvis artsfattig. I store partier dominerer røsslyng, einer og furu av ulike alder. Lyngheiene er samtlige i et eller annet stadium av gjengroing fra åpen lynghei til skog. Noen steder, spesielt i de skrinneste partiene ved bergknauser, er gjengroingen gått sakte. På dypere jordsmonn har gjengroingen gått raskere. Der den har pågått over lengst tid, nordvest på øya, er utviklingen gått helt over mot skog. Enkelte arealer er blitt ryddet i nyere tid og er mer åpne, bl.a. i tilknytning til eksisterende hytter nord og sør for Espevika, og ved planlagte hyttetomter vest for Espevika.

I flere lisider er det rikere forhold med lågurt- eller svak lågurtskog, som er dominert av løvtrær som eik, osp, hassel og bjørk. Flere steder, spesielt rundt Vardsfjellet og vestover, har disse løvskogene slike kvaliteter at de er kartlagt som naturtyper. Her finnes en del eldre og grøvre løvtrær, godt utvikla hasselkratt og mindre søkk med svartorskog. Her vokser arter som rognasal, blåveis, lundhengeaks,

fagerperikum og firtann. I tillegg ble det gjort funn av enkelte lav-, sopp- og mosearter knyttet til eldre løvtrær, som orelav, muslinglav, lønnkjuke og almeteppepose. Mindre arealer med osp-hasselskog finnes også ved bl.a. Revdalen, men arealene var under inngangsstørrelse for å kartlegges. I enkelte søkk vest på øya inngår også mindre arealer med godt utviklet svartorsumpskog. Også disse er for små til å kartlegges. Videre inneholder den vestre del av øya en del gamle, grove bjørketrær i enkelte søkk. Det er ut fra utseendet grunn til å tro at disse har vært styvet eller på annet vis benyttet av mennesker.

Innmarka ved Landøy var ikke en del oppdraget. I forbindelse med transport til og fra øya observerte vi likevel her potensielle slåttemarkskvaliteter, spesielt i nordre del mot Nordstranda. DN13-avgrensningen fra 1999 er opplagt altfor stor, men vi mener at det er sannsynlig at det finnes slåttemark og potensielt med status som utvalgt naturtype i dette området

Ved kartleggingen ble det ikke gjort funn av rødlistede arter, foruten en forekomst av skjoldblad, nær truet (NT) på Norsk rødliste for arter fra 2021 (Artsdatabanken 2021), ved strandkanten i Breivika. Av fremmede arter basert på fremmedartslista (Artsdatabanken 2018a) ble det gjort spredte funn av sprikemispel (SE - Svært høy risiko) i lyngheiene. Det er også en del partier med plantet skog, bl.a. flere tette bestander av sitkagran (SE) og flere bestander med lerk og bergfuru (SE). Det er også spredte frøspredte sitkaplanter rundt om i heiene.

Bosetning i slike kystnære områder er datert langt tilbake i tid, og det er flere kulturminner på Landøy som enten er freda eller har uavklart vernestatus. Det er bl.a. et funnsted fra steinalder nordvest på øya, flere skipsfunn, rester av en gravhaug fra jernalder og et båtstø-anlegg ved innmarka på Landøy (Riksantikvaren 2022). Det er også genuin kystkulturbebyggelse ved innmarka på Landøy, og bebyggelsen er godt tatt vare på og vedlikeholdt av grunneierne.

3 Skjøtsel og restaurering

For å restaurere kystlynghei og øke beitekvaliteten på Landøy vurderer vi at de sentrale delene fra Kirkesteinen i sørøst til Espevika i nord er de som har størst potensial. Her er det partier med kystlynghei som fortsatt har noen kvaliteter og ikke er helt gjengrodd. Lenger nordvest på øya har det opplagt vært kystlynghei i hvert fall i deler av områder langt tilbake i tid, men det meste her vurderes som skog i dag. Deler av skogen her har også begynt å utvikle biologiske kvaliteter, som det er viktig å ta hensyn til. De åpne lyngheiarealene rundt Espevika ligger tett på hyttetomter og under høyspentledning, så eventuell restaurering og skjøtsel i dette området må gjøres svært forsiktig og i full enighet med grunneier.

Å øke beitekvaliteten på Landøy vil i første rekke kreve restaurering med hogst/rydding og senere også skjøtsel av kystlynghei med sviing og beite som skissert bla. i (Norderhaug et al. 1999). Før brenning tar til, må mye av (ung)skogen fjernes. Senere kan lyngheiene svis, samt at de beites med et høyt nok beitetrykk til å unngå gjengroing.

Området er delt inn i ulike skjøtselssoner med ulike skjøtels- og forvaltningsbehov:

- Sone 1 er arealer som er kartlagt som kystlynghei, og som i noen grad har kystlyngheikvaliteter.
- Sone 2 er gjengroingsskog som potensielt kan helt eller delvis restaureres som kystlynghei.

- Sone 3 er plantede bestander av fremmede bartrær (sitkagran, buskfuru og lerk), som bør fjernes, og som delvis har resultert i omfattende frøspredning av de nevnte artene.
- Sone 4 er løvskog med biologiske kvaliteter, og som bør unntas fra hogst.

Figur 4. Forslag til restaurering og skjøtsel på Landøy. Restaurering, rydding av skog og einer, brenning av lyng og beiting bør omfatte arealene i sone 1 (ca. 86 daa) og sone 2 (166 daa.). Skjøtselen bør utføres med forsiktighet nær bebyggelse og høyspentledning. Sone 3 er bestander av fremmede treslag som bør hogges, og som etter hogst kan restaureres til lynghei. Sone 4 er løvskog med biologiske kvaliteter som bør unntas fra hogst.

3.1 Mål for restaurering og tiltak

Målsetninger for restaurerings- og skjøtselstiltak på Bergsøya.

- Restaurere naturtypen kystlynghei på sentrale deler av Landøy (sone 1) med tanke på å gjenoppta tradisjonell skjøtsel av kystlynghei.
- Prioritere restaurering av arealer med noe kystlyngheikvalitet per i dag (sone 1), med mulighet for å utvide disse og restaurere mellomliggende arealer (sone 2).
- Kystlyngheiene skal ha en mosaikk av forskjellige stadier av lyng etter brenning.
- Mengden ungfuru og einer skal reduseres betydelig i lyngheiene og eventuelle restaureringsområder (sone 1 og evt. sone2).

- Bestander av fremmede treslag i tilknytning til lyngheiarealene skal fjernes (sone 3). Forekomster av fremmede arter skal reduseres i omfang.
- Løvskog med biologiske kvaliteter (sone 4) ivaretas og unntas fra hogst.

Hvilke arealer som faktisk restaureres og skjøttes vil avhenge av ønsker til hver grunneier og avtale mellom Statsforvalter, skjøtselsansvarlig og grunneier. I den grad arealene rundt hyttene og under høyspenten på begge sider av Espevika skal inkluderes, må restaurering og spesielt sviing gjøres svært forsiktig. Disse arealene kan kun inkluderes dersom grunneier er positiv til både brenning (av deler av arealet) og beite. Brenning må kun gjøres med nok personell med kompetanse på lyngsviing, på små flater av gangen og med god tilgang til effektiv slukking. Om ikke dette er til stede vil en fraråde å svi disse arealene, med tanke på brannens spredningsfare til hyttene i området.

3.2 Restaurering

Sone 1 (og evt. hele eller deler av sone 2): I en restaureringsfase vil det være aktuelt å fjerne det aller meste av ung furu (trær over 0,5-1 meter) og andre trær med tanke på å øke beiteverdien og redusere faren for ukontrollert spredning av brann ved sviing i heia. Også store kratt av einer bør fjernes. Kvist og trær kan enten fraktes ut for bruk som brensel, eller brennes på egnede steder i utkanten av området, for eksempel i fjæra på steder der det er ikke er risiko for at brannen kan spre seg ukontrollert. NB! Sjekk lokale brannforskrifter og ha god dialog med brannvesenet både ved brenning i forbindelse med hogst, og senere i forbindelse med skjøtsel.

Mye av den yngste furua kan fjernes samtidig. Der furuskogen er eldst (deler av sone 2) vil en anbefale en mer gradvis gjenåpning med tanke på at vegetasjon inkludert lyng må få etablere seg før det svis første gang. Om det svis her rett etter hogst, er det stor fare for at torva brenner opp, og en står igjen med nakne bergflater uten vegetasjon. Samtidig bør en være oppmerksom på oppslag av fremmede treslag i slike nyridda arealer, og i nysvidde arealer, da det er grunn til å tro at det kan ligge en del frø av blant annet sitkagran i frøbanken her.

For å sikre at sauene har tilgang på vann og ly, bør skogen i enkelte av søkkene settes igjen, og heller ikke brennes på et senere tidspunkt. Dette gjelder bl.a. arealer i sone 4, men kan også være andre skogholt.

Eventuelle fremmedarter i høye risikokategorier må fjernes, som for eksempel sprikemispel og oppslag av sitkagran som allerede har omfattende frøspredning på deler av øya. Blant annet øst for Vardefjellet er det allerede fjernet en del unge frøspredde sitkatrær.

Sone 3: Bestandene av fremmede bartrær hogges gradvis over noen år, med tanke på at vegetasjon inkludert lyng må få etablere seg før det svis første gang. Nye skudd (av f.eks. sitkagran) som skyter opp ryddes vekk manuelt.

3.3 Skjøtsel

Sone 1 og 2: Det meste av lyngen på Landøy er i dag gammel og grov og dårlig egna som vinterfôr. For å øke beiteverdien anbefales det at lyngen brennes. En bør legge opp til et mønster der en ikke svir

hele øya samtidig, men svir av mindre arealer årlig/med noen års mellomrom, slik at en på sikt skaper en mosaikk av nysvidde arealer og arealer med eldre vegetasjon. Dette øker innslaget av urter og gras som er viktige som mat om sommeren, og av yngre lyng som er viktig som vinterfôr. Hvor ofte det bør svis, vil variere med tanke på hvor fort lyngen vokser og blir gammel. Jevnt over bør samme areal svis med et intervall på 15-20 år, men dette må tilpasses lokale forhold og lokalkunnskap. En for lang syklus vil føre til mye gammel lyng, mens en for kort syklus kan føre til en viss oppgjødsling favorisering av konkurransesterke og nitrofile arter som blåtopp til fordel for blant annet lyng. Det er uansett viktig å huske på at regenerering av lyng etter brann kan ta noen år og det er viktig å følge med på dette slik at ikke all gammel røsslyng på øya brennes før ny kommer tilbake. Hvor store arealer som svis årlig vil avhenge av hvor stort område som inkluderes i restaurerings- og skjøtselsområdet. Med en syklus på 15 år vil en kunne svi 5-10 % av tilgjengelig beiteareal per år.

Etter sviing bør en holde arealene under oppsikt for oppslag av eventuelle fremmedarter som blant annet sitkagran som har stor etableringsevne i nysvidde flater. I en oppstartfase bør en starte med å svi noen av de mindre gjengrodde arealene i sone 1 der alle de unge furuene fjernes samtidig og hvor det er mest intakt røsslyng i dag.

Både i skjøtsels- og restaureringsfase anbefales arealet beita med utegangersau og/eller geit. I en normal vinter bør ikke tilgang på vann være et problem, men blir det en streng og kald vinter vil vannet kunne fryse. For hardt beitepress i nysvidde områder vil kunne forsinke eller i verste fall ødelegge regenereringen av lyng. Jevnlig tilsyn med dyrene og beiteområdene er derfor viktig. Beitegrunnlag og beitetrykk må vurderes fortløpende. I dette forholdsvis karrige landskapet anslås at hver søye (med lam) trenger 10-15 daa for helårsbeite.

Blåtopp har mange steder i Agder vist seg å være et stort problem i kystlynghei, og selv om det ikke er mye av den på Bergsøya i dag, kan den bli et problem i nysvidde heier om beitetrykket ikke er høyt nok. Om ikke øya kan beites på helårsbasis hvert år, er det en fordel om beitesesongen er så lang som mulig med slipp så tidlig som mulig om våren. På denne måten kan dyrene trolig beite noe mer blåtopp enn om de slippes på beite senere i sesongen. Nysvidde tuer med blåtopp kan være attraktive tidlig i sesongen.

Brenning må bare gjennomføres under gunstige værforhold og med tele eller fuktig jord, dvs. i perioden fra sein høst til tidlig vår. Lyngsviing bør ikke skje etter 15. april av hensyn til hekkende fugl, og dersom det er hekkende grågjess eller ærfugl bør sviing være avsluttet innen den 15. mars, og kanskje enda tidligere. Ved lyngbrenning er det viktig å ha tilgang på tilstrekkelig mengde personell med kompetanse på lyngbrenning og riktig slokkeutstyr. I tillegg er det viktig med god dialog med det lokale brannvesenet, politi og andre grunneiere.

Sone 3: Etter en periode med hogst og rydding av oppslag kan disse områdene i areal som skjøttes som kystlynghei med sviing og beite.

Sone 4: Her er det ikke behov for eller ønskelig med skjøtsel eller noen form for uttak av trær eller ved, foruten eventuelle fremmede treslag som måtte dukke opp. Slike bør bekjempes aktivt og ryddes manuelt både i sone 4 og på resten av den vestlige delen av Landøy. Disse løvskogbestandene bør få utvikles med naturlig skogdynamikk, hvor trær får bli gamle, dø og ligge igjen som død ved til nytte for et artsmangfold av sopp, lav og insekter.

3.4 Oppfølging

Landøy bør rekartlegges/revurderes ca. 5 år etter oppstart av skjøtsel med tanke på både status og tilstand og verdi. Ved rekartlegging bør en vurdere om tiltakene har hatt god effekt, og om det evt. er behov for å justere tiltakene nevnt i dette dokumentet.

Arealene øst på Landøy, ved Slottsfjellet øst for Østerheia, kan trolig også være kystlynghei med potensial for restaurering. I den grad det er interesse fra grunneier/skjøtter kan dette arealet vurderes på et senere tidspunkt.

På innmarka på Landøy er det trolig at det finnes slåttemarkskvaliteter. Den gamle registreringen her er ufullstendig og trolig upresis. Det anbefales at dette området kartlegges på nytt, med tanke på om deler av arealet kan ha status som utvalgt naturtype.

4 Kilder

- Artsdatabanken. 2018a. Fremmedartslista 2018. <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken. 2018b. Norsk rødliste for Naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlisefornaturtyper>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodliseforarter/2021/>
- Artsdatabanken og GBIF Norge. 2022. Artskart - internettportal for artssøk. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). DN-håndbok 13. https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/dirnat2/attachment/54/handbok-13-080408_low.pdf
- Miljødirektoratet. 2021. Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2., s.374. <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2021/februar-2021/kartleggingsinstruks---kartlegging-av-terrestriske-naturtyper-etter-nin2/>
- Miljødirektoratet. 2022. Naturbase. <http://kart.naturbase.no/>
- Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens Kartverk, Hønefoss.
- NGU. 2022a. Interaktivt berggrunnskart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste. <https://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>
- NGU. 2022b. Interaktivt løsmassekart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste. http://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/
- Norderhaug, A., Austad, I., Hauge, L., et al. 1999. Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. Landbruksforlaget. 252 s.
- Riksantikvaren. 2022. Kulturminnesøk. Hentet 16.03.2022 fra <https://www.kulturminnesok.no/>.

Vedlegg

Bilder

Figur 5. Kystlynghei ved Revdalen. Mye av den unge furua her kan fjernes umiddelbart før det brennes. De største einerkrattene bør også fjernes før brenning. Mye av røsslyngen er gammel og enten død eller sterkt tørkeskadet etter tørken sommeren 2018. Slik lyng har svært lav fôrverdi. Foto: Anders Thylén.

Figur 6. Sett fra østenden av lokalitet Revdalen og mot sørøst. I skrenten nedenfor mot øst er det en tatt bestand med lerk (sone 3). Denne kunne gjerne vært hogd og på sikt restaurert som kystlynghei. Foto: Anders Thylén.

Figur 7: Bestand av bergfuru (sone 3) ovenfor lokalitet Kirkesteinen øst i området. Bestanden kan gjerne hogges gradvis over noe tid. Foto: Anders Thylén.

Figur 8: Parti med halvåpen lynghei etter at det er hogd for å bygge hytter, Espevika V. I bakgrunnen ser en unge frøspredde sitkagraner. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 9: Lynghei med gammel lyng på nordsiden nær Espevika. Foto: Maria K. Hertzberg.

Figur 10: Mindre arealer med strandeng finnes nord ved Espevika, men arealene var for små til å kartlegge. Slike arealer er imidlertid svært viktige som en del av beitearealene for sauen i området, særlig om øya skal benyttes som helårsbeite. Foto: Maria K. Hertzberg.

Naturtypelokalitet(er)

Breivika Ø

ID: NINFP2110033170

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 1,4 daa

Tilstandsvurdering: Svært redusert

Naturmangfoldvurdering: I tråd med metodikk, vurderes ikke naturmangfold i lokaliteter med svært redusert tilstand.

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Svært lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Ingen verdi

Tilstand beskrivelse: Svært redusert tilstand grunnet sein gjensvekstsukksesjonsfase..

Naturmangfold beskrivelse: -

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Under inngangsverdi for å kartlegges.

.....

Vardsfjellet øst

ID: NINFP2110018991

Naturtype: Gammel lågurtospeskog (ntyp_C14)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 3,8 daa

Tilstandsvurdering: God

Naturmangfoldvurdering: Lite.

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Moderat kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Ikke vurdert

Tilstand beskrivelse: Eldre ospesuksesjon på svak lågurtmark. Vurderes som gammel normalskog. Ikke funn av fremmedarter eller annen negativ påvirkning. Ingen kriterier som trekker ned fra god tilstand.

Naturmangfold beskrivelse: Lite skogareal og svært beskjeden forekomst av store trær, hultrær, grov dødved etc. er utslagsgivende for lite naturmangfold. Hassel og bjørk forekommer i tillegg til osp. Noe dødved, men ikke grov. En del svake signalarter av sopp og epifytter forekommer, som lønnekejuke, almeteppepose og muslinglav. Ikke funn av rødlistearter.

Vardsfjellet

ID: NINFP2110033171

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 6,8 daa

Tilstandsvurdering: Svært redusert

Naturmangfoldvurdering: I tråd med metodikk, vurderes ikke naturmangfold i lokaliteter med svært redusert tilstand.

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Svært lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Ingen verdi

Tilstand beskrivelse: Svært redusert tilstand grunnet sein gjenvekstsukkesjonsfase.

Naturmangfold beskrivelse: -

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Under inngangsverdi for å kartlegges.

Revdalen

ID: NINFP2110018993

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 18,3 daa

Tilstandsvurdering: Dårlig

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Lokalt viktig (C-verdi)

Tilstand beskrivelse: Kystlynghei som ikke har vært i bruk på flere tiår og som er relativt sterkt preget av gjengroing med furu. Enkelte funn av fremmedarter, sprikemispel. Tidlig gjenvekstsukkesjon og fravær av hevd utslagsgivende for dårlig tilstand.

Naturmangfold beskrivelse: Lite lyngheiareal. Stort sett all lyng er i eldre faser. Det er ikke funn av rødlistearter. Ingen parametere tilsier mer enn lite naturmangfold.

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten lav vekt for areal da den er under 100 daa og ligger på kalkfattig berggrunn. Den får lav vekt på tilstand ut fra gjengroing med trær og at stort sett all lyngen er gammel, foruten noe som har regenerert etter

kraftig tørke i 2018. Den oppnår middels-høy vekt på påvirkning/bruk fordi det er relativt lite fremmedarter. Til sist oppnår den lav vekt for rødlistearter ut fra at slike ikke er registrert verken nå eller tidligere, men at det er noe potensiale for slike, kanskje i første rekke av insekter. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien lokalt viktig – C. Verdien vil raskt forringes om ikke tiltak mot gjengroingen settes i verk da denne allerede er kommet såpass langt at lokaliteten ligger på grensen for å registreres som kystlynghei.

.....

Espevika S2

ID: NINFP2110019012

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 15,9 daa

Tilstandsvurdering: Dårlig

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Lokalt viktig (C-verdi)

Tilstand beskrivelse: Lokaliteten er i tidlig gjenvekstsuksessjonsfase og får derfor dårlig skår på tilstand.

Naturmangfold beskrivelse: Lokaliteten er liten og får liten skår på naturmangfold. Det er foreløpig ikke registrert rødlistede arter. Stort sett all lyng er i eldre faser.

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten lav vekt for areal da den er under 100 daa og ligger på kalkfattig berggrunn. Den får lav vekt på tilstand ut fra gjengroing med trær og at stort sett all lyngen er gammel, foruten noe som har regenerert etter kraftig tørke i 2018. Den oppnår middels-høy vekt på påvirkning/bruk fordi det er relativt lite fremmedarter. Til sist oppnår den lav vekt for rødlistearter ut fra at slike ikke er registrert verken nå eller tidligere, men at det er noe potensiale for slike, kanskje i første rekke av insekter. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien lokalt viktig – C. Verdien vil raskt forringes om ikke tiltak mot gjengroingen settes i verk da denne allerede er kommet såpass langt at lokaliteten ligger på grensen for å registreres som kystlynghei.

.....

Espevika S1

ID: NINFP2110019015

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 5,2 daa

Tilstandsvurdering: Svært redusert

Naturmangfoldvurdering: I tråd med metodikk, vurderes ikke naturmangfold i lokaliteter med svært redusert tilstand.

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Svært lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Ingen verdi

Tilstand beskrivelse: Svært redusert tilstand grunnet sein gjensvekstsukkesjonsfase.

Naturmangfold beskrivelse: -

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Under inngangsverdi for å kartlegges.

.....

Espevika N2

ID: NINFP2110019011

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 2,5 daa

Tilstandsvurdering: Svært redusert

Naturmangfoldvurdering: I tråd med metodikk, vurderes ikke naturmangfold i lokaliteter med svært redusert tilstand.

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Svært lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Ingen verdi

Tilstand beskrivelse: Svært redusert tilstand grunnet sein gjensvekstsukkesjonsfase.

Naturmangfold beskrivelse: -

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Under inngangsverdi for å kartlegges.

.....

Espevika N1

ID: NINFP2110019014

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 15,1 daa

Tilstandsvurdering: Dårlig

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Lokalt viktig (C-verdi)

Tilstand beskrivelse: Lokaliteten er i tidlig gjenvekstsuksessjonsfase og får derfor dårlig skår på tilstand.

Naturmangfold beskrivelse: Lokaliteten er forholdsvis liten og får liten skår på naturmangfold. Det er foreløpig ikke registrert rødlistede arter. Stort sett all lyng er i eldre faser.

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten lav vekt for areal da den er under 100 daa og ligger på kalkfattig berggrunn. Den får lav vekt på tilstand ut fra gjengroing med trær og at stort sett all lyngen er gammel, foruten noe som har regenerert etter kraftig tørke i 2018. Den oppnår middels-høy vekt på påvirkning/bruk fordi det er relativt lite fremmedarter. Til sist oppnår den lav vekt for rødlistearter ut fra at slike ikke er registrert verken nå eller tidligere, men at det er noe potensiale for slike, kanskje i første rekke av insekter. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien lokalt viktig – C. Verdien vil raskt forringes om ikke tiltak mot gjengroingen settes i verk da denne allerede er kommet såpass langt at lokaliteten ligger på grensen for å registreres som kystlynghei.

.....

Vardsfjellet sør

ID: NINFP2110033169

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 9,1 daa

Tilstandsvurdering: Dårlig

Naturmangfoldvurdering: Moderat

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Lokalt viktig (C-verdi)

Tilstand beskrivelse: Dårlig tilstand grunnet fravær av beitetrykk og brakkleggingsfase.

Naturmangfold beskrivelse: Moderat naturmangfold grunnet lite areal men noe tilstedeværelse av både bygge- og pionerfase av lyng.

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten lav vekt for areal da den er under 100 daa og ligger på kalkfattig berggrunn. Den får lav vekt på tilstand ut fra gjengroing med trær og at det meste av lyngen er gammel, foruten noe som har regenerert etter kraftig tørke i 2018. Den oppnår middels-høy vekt på påvirkning/bruk fordi det er relativt lite fremmedarter. Til sist oppnår den lav vekt for rødlistearter ut fra at slike ikke er registrert verken nå eller tidligere, men at det er noe potensiale for slike, kanskje i første rekke av insekter. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien lokalt viktig – C. Verdien vil raskt forringes om ikke tiltak mot gjengroingen settes i verk da denne allerede er kommet såpass langt at lokaliteten ligger på grensen for å registreres som kystlynghei.

Breivika

ID: NINFP2110018989

Naturtype: Lågurteikeskog (ntyp_C17_01)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 5,1 daa

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Moderat.

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Moderat kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Ikke vurdert

Tilstand beskrivelse: Eikeskog med innblanding av hassel og borealt løv. Rognasal forekommer. Generelt ikke gammel skog (eldre produksjonsskog). Noen fremmede mispler, men liten innvirkning. Skogalder utslagsgivende for moderat tilstand.

Naturmangfold beskrivelse: Størrelse akkurat over 5 daa utslagsgivende for moderat naturmangfold. Ingen funn av rødlistearter, men i partier noe rik flora med blåveis, firtann og lundhengeaks (habitatspesifikk). Mye hassel. Enkelte litt store eiker, men ingen skikkelig grove og nesten ikke dødved.

Espevika V

ID: NINFP2110019013

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 6,4 daa

Tilstandsvurdering: Dårlig

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Lokalt viktig (C-verdi)

Tilstand beskrivelse: Lokaliteten er i tidlig gjenvekstsuksesjonsfase og får derfor dårlig skår på tilstand.

Naturmangfold beskrivelse: Lokaliteten er liten og får derfor liten skår på naturmangfold. Det er foreløpig ikke registrert rødlistede arter. Stort sett all lyng er i eldre faser.

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten lav vekt for areal da den er under 100 daa og ligger på kalkfattig berggrunn. Den får lav vekt på tilstand ut fra gjengroing med trær og at stort sett all lyngen er gammel, foruten noe som har regenerert etter kraftig tørke i 2018. Den oppnår middels-høy vekt på påvirkning/bruk fordi det er relativt lite

fremmedarter. Til sist oppnår den lav vekt for rødlistearter ut fra at slike ikke er registrert verken nå eller tidligere, men at det er noe potensiale for slike, kanskje i første rekke av insekter. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien lokalt viktig – C. Verdien vil raskt forringes om ikke tiltak mot gjengroingen settes i verk da denne allerede er kommet såpass langt at lokaliteten ligger på grensen for å registreres som kystlynghei

.....

Revura

ID: NINFP2110018994

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 8,8 daa

Tilstandsvurdering: Svært redusert

Naturmangfoldvurdering: I tråd med metodikk, vurderes ikke naturmangfold i lokaliteter med svært redusert tilstand.

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Svært lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Ingen verdi

Tilstand beskrivelse: Kystlynghei gjengrodd med godt etablert furubestand. Fortsatt finnes mindre glenner. Vurderes som sein gjenvekstsuksesjon, hvilket er utslagsgivende for svært redusert tilstand.

Naturmangfold beskrivelse: -

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Under inngangsverdi for å kartlegges.

.....

Kvåan

ID: NINFP2110018992

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 12,7 daa

Tilstandsvurdering: Dårlig

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Lokalt viktig (C-verdi)

Tilstand beskrivelse: Kystlynghei som ikke har vært i bruk på flere tiår og som er relativt sterkt preget av gjengroing med furu og løv. Noe utstyr i tilknytning til hyttetomter. Ikke funn av fremmedarter. Tidlig gjenvekstsuksesjon og fravær av hevd utslagsgivende for dårlig tilstand.

Naturmangfold beskrivelse: Lite lyngheiareal. Stort sett all lyng er i eldre faser. Det er ikke funn av rødlistearter. Ingen parametere tilsier mer enn lite naturmangfold.

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten lav vekt for areal da den er under 100 daa og ligger på kalkfattig berggrunn. Den får lav vekt på tilstand ut fra gjengroing med trær og at stort sett all lyngen er gammel, foruten noe som har regenerert etter kraftig tørke i 2018. Den oppnår høy vekt på påvirkning fordi det ikke er funnet fremmedarter. Til sist oppnår den lav vekt for rødlistearter ut fra at slike ikke er registrert verken nå eller tidligere, men at det er noe potensiale for slike, kanskje i første rekke av insekter. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien lokalt viktig – C. Verdien vil raskt forringes om ikke tiltak mot gjengroingen settes i verk da denne allerede er kommet såpass langt at lokaliteten ligger på grensen for å registreres som kystlynghei.

.....

Kirkesteinen

ID: NINFP2110018990

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 24,7 daa

Tilstandsvurdering: Dårlig

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Lokalt viktig (C-verdi)

Tilstand beskrivelse: Kystlynghei som ikke har vært i bruk på flere tiår og som er relativt sterkt preget av gjengroing med furu. Enkelte funn av fremmedarter, sprikemispel. Tidlig gjenvekstsuksesjon og fravær av hevd utslagsgivende for dårlig tilstand.

Naturmangfold beskrivelse: Tørr og skrinn lynghei på intermediær grunn, relativt lite lyngheiareal. Stort sett all lyng er i eldre faser. Det er ikke funn av rødlistearter. Ingen parametere tilsier mer enn lite naturmangfold.

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten lav vekt for areal da den er under 100 daa og ligger på kalkfattig berggrunn. Den får lav vekt på tilstand ut fra gjengroing med trær og at stort sett all lyngen er gammel, foruten noe som har regenerert etter kraftig tørke i 2018. Den oppnår middels-høy vekt på påvirkning fordi det er lite fremmedarter. Til sist oppnår den lav vekt for rødlistearter ut fra at slike ikke er registrert verken nå eller tidligere, men at det er noe potensiale for slike, kanskje i første rekke av insekter. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien lokalt viktig – C. Verdien vil raskt forringes om ikke tiltak mot gjengroingen settes i verk da denne allerede er kommet såpass langt at lokaliteten ligger på grensen for å registreres som kystlynghei.

Vardsfjellet NV

ID: NINFP2110018963

Naturtype: Frisk lågurtedellauvskog (ntyp_C16_01)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 5,4 daa

Tilstandsvurdering: God

Naturmangfoldvurdering: Moderat.

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Høy kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Ikke vurdert

Tilstand beskrivelse: Tilstand er vurdert som god da lokaliteten er intakt gammel eikeskog uten spor etter nyere menneskelige aktiviteter, og med sparsom forekomst av fremmede bartrær.

Naturmangfold beskrivelse: Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er liten, men over 5 daa, og uten registrerte rødlistearter verken nå eller tidligere. Enkelte større eiketrær opp til ca. 40 cm stammediameter forekommer. En del dødved forekommer i kronene på noen av eikene, samt enkelte grove døde greiner på bakken. Lokaliteten er ikke i bruk som beite. Rødlistearter av karplanter, moser, lav eller sopp er ikke registrert verken nå eller tidligere. Overgang mot eldre lauvskog og sumpskog i sør. Her inngår en blanding mellom en lang rekke treslag inkludert en del svartor.

Landøy NV

ID: NINFP2110018973

Naturtype: D1 kystlynghei (ntyp_D04)

Kartlagt: 22.06.2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 15,7 daa

Tilstandsvurdering: Svært redusert

Naturmangfoldvurdering: I tråd med metodikk, vurderes ikke naturmangfold i lokaliteter med svært redusert tilstand.

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Svært lav kvalitet

Verdi etter DN-håndbok 13: Ingen verdi

Tilstand beskrivelse: Tilstand er vurdert til svært redusert da lokaliteten i stor grad er gjenvokst med skog, og med tett oppslag av ungsog i alle søkk og sprekker.

Naturmangfold beskrivelse: -

Verdivurdering DN-Håndbok 13: Under inngangsverdi for å kartlegges.

Retningslinjer for lyngsviing utarbeidet av SNO

SNO-retningslinjer for lyngbrenning

Til: Ansatte i SNO og tjenesteytere

Fra: SNO-sentralt

Dato: Gjeldende fra 2011

Mange verneområder langs kysten innehar store areal med kystlynghei. Dette er en menneskeskapt naturtype som er avhengig av bruk for å bestå. Hvis bruken opphører, vil områdene gro til med busker og trær. Fremmede arter som bergfuru og/eller sitkagran har også blitt plantet mange steder, og er i dag i full spredning. Lyngbrenning er en rask og kostnadseffektiv måte å skjømte kystlyngheia på. Målet er å få fram en mosaikk av vegetasjonsflater med røsslynghei i ulike alder. Da vil heia få størst variasjon og vil også få best fôrverdi. Lyngbrenning i kombinasjon med beiting er den beste måten å skjømte lynghei på. Hvis det i lyngheia er stort oppslag av busker og trær bør dette ryddes før man brenner. Men man kan med fordel la noe stå igjen da treklynger kan brukes som skjul for dyra og beite. Antall år mellom lyngbrenninger kan variere (fra åtte år til over 20 år). Sjekk røsslyngtilstanden; gammel og grov lyng bør brennes, men vær klar over at regenereringa etter brann kan ta noen år og det er viktig å følge med på dette slik at ikke all røsslyng brennes før ny kommer tilbake. Det beste er å brenne FØR mosemattene får mulighet til å bli heldekkende. Husk fotodokumentasjon før, under og etter arbeidet.

Før brenning

- Skjøtselshjemmel gjennom verneforskrift eller NML § 47, og bestilling fra forvaltningsmyndigheten skal foreligge
- Det er kommunen som er myndighet vedrørende åpen brenning. Åpen brenning er bare tillatt dersom kommunen har åpnet opp for dette gjennom "Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner". Sjekk om kommunen har åpnet opp for dette. I motsatt fall må det søkes dispensasjon fra forbudet
- Stedlig politi skal alltid varsles i forkant av tidspunktet for brenning
- Brannvesenet skal alltid varsles i forkant av tidspunktet for brenning
- Naboer og grunneier skal alltid varsles i forkant av tidspunktet for brenning
- Ha en plan for hvordan brannen kan slukkes
- Planlegg godt hvor det skal brennes – en mosaikkstruktur mellom brente og ubrente flater er å foretrekke. Finnes det naturlige avslutningslinjer (som stier, myrkanter eller tjern) eller må det brennes branngater? Ei branngate bør ha en bredde på 5-6 m
- Brenn alltid mens jorda er fuktig eller det er tele i jorda (sein høst til tidlig vår fram til seinest 15. april)
- Ta hensyn til fugl. Brenningen bør skje før hekketiden. I de sørligste delene av kysten er ærfugl og grågås vanligvis i gang med hekking i mars måned, og brenning i slike områder bør derfor være avsluttet innen 15. mars
- Ta hensyn til fornminner og kulturminner

Under brenning

- Brenn bare under gunstige værforhold; laber bris er passe vindstyrke
- Vanligvis brenner man med vinden
- Ha godt med mannskap og slukkeutstyr (brannvifter, spader med lange skaft, snøskufler etc.)
- Brannen kan startes med en propanblåselampe. Det er en fordel å tenne på flere steder slik at det danner seg en brannfront
- Ved slukking; vær bak flammene og slukk brannen fra kilden. Slukk brannen på bakketoppen. Da mister flammene noe av kraften og er lettere å slukke
- Bruk arbeidsklær av bomull eller ull, kraftige støvler, lue og arbeidshansker

Etter brenning

- Gå aldri fra et område hvor det fortsatt kommer røyk. Forsikre deg om at brannen er godt slukket
- Ha beredskap ved behov for etterslukking
- Få inn på kart hvilke områder som er brent og når de er brent
- Stedlig politi skal alltid varsles etter at brenningen er avsluttet
- Brannvesenet skal alltid varsles etter at brenningen er avsluttet
- Naboer og grunneier skal alltid varsles og etter at brenningen er avsluttet

Biofokus

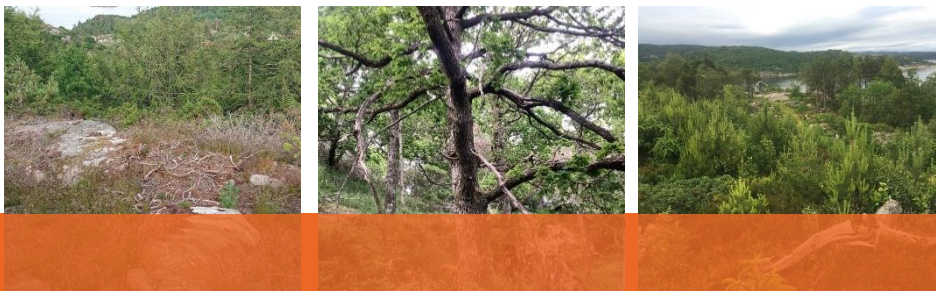
– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2021–056
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-091-5

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no